

AHRAZ

Deniz Gezin 1981'de İstanbul'da doğdu. Ege Üniversitesi Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Bölümü'nü bitirdi. Mitos derlemeleri 2007'de *Bitki Mitosları* ve *Hayvan Mitosları*, 2009'da *Su Mitosları* adlarıyla yayımlandı. On yıla yakın *Metro Gastro* dergisine “Dünya Dönüyor” dosyası hazırlayarak mevsim ritüelleri ve yemeğin kültür tarihi konulu makaleler kaleme aldı. 2019'da *Doğa Defteri* adlı çalışmayı hazırladı. İlk romanı *Ahraz*'ın (2012) ardından 2017'de *YerKuşağı*, 2023'te de *Gözler Kanatlar Çiçekler Kuyruklar* yayımlandı.

DENİZ GEZGİN

Ahraz

Roman

YAPI KREDİ YAYINLARI

İsmail'e, Dalyanköylü Nezir'e ve tüm "Ahraz"lara...

Şeytan yükümüzü sırtlanan günah keçisi değilse nedir?

...Rab, ateşe uzandı ve kor halindeki alevlerden şeytanı yarattı. Onun ateş kızılı saçları, alnının ortasından çıkmış boğum boğum bir boynuzu, kıvrak ve dalgalı bir kuyruğu vardı; nefesi küf kokardı ki onun burun deliklerinden biri kapalıydı. Bu haliyle tüm meleklerden farklıydı ve ayrıcalığının farkındaydı. Kendinden üstün bir tek Rabb'i bilirdi; O ki yaratıcıya sonsuz bir aşkla bağlıydı, varlığını Rabb'in hizmetine adanmıştı. Ve gün geldi Rab, suyla karılmış topraktan insanı yarattı. Bu ilk insanın adı Âdem'di; O Yaradan'ın suretinden geldi. Ve Rab, melekleri bu yeni gelenin önünde secdeye çağırıldı. Şeytan haricinde tüm melekler Rabb'in emrine boyun eğdiler; Âdem'in önünde secdeye vardılar. Oysa şeytan buna itiraz etti, ilk kez Rabb'in buyruğuna karşı geldi:

“Çamurdan olma bir varlığa secde etmeyi önce senin kudretine sonra kendi haysiyetime küfür sayarım,” dedi.

O vakit Rab onu cennetinden kovdu.

“Çık dışarı ve bir daha dönme,” diye gürlledi. Bu sözleri gururuna yediremedi şeytan:

“Seni özgür irademle sonsuz bir bağlılıkla sevdim, seni her şeyden öte ve tek belledim. Şu çamurdan Adam için beni incitmektesin. İzin ver de beni önünde secdeye zorladığın bu mahlukatın kaypak ruhunu sana ispatlayayım. O hiçbir zaman seni benim gibi sevmeyecek ve and olsun ki ilk fırsatta sana ihanet edecek.”

İşte böylece Rab şeytana kıyamet gününe değin müddet tanıdı ve onu huzurundan kovdu. O günden sonra şeytan iyi meleklerden ayrıldı ve kötülük onun ismiyle anıldı...

Ağır bir karanlık göğü örtmeye hazırlanıyordu. İskeleden kopup gelen tuzlu bir esinti sokakları ıslıklarla dolaşıyor, etrafı saran yosun kokusuyla deniz, kasabanın içlerine dek sokuluyordu. Denize batmış bir kasaba oluyordu bu vakitler; tuz içinde bir yaşam. Usul usul gezen serinlik, sokakları ve evleri iyotla kutsuyordu adeta. Evler, dükkânlar, kapıların önündeki tabureler, kepenkler ve saksılar bulutların gölgesinde gitgide soluklaşırken, toprak anbean kızarıyor, asırlık zeytin ağaçlarının gövdelerinde açılmış kocaman gözler ve kurşunu yeşil yapraklar parıldıyordu. Taş mezarlığını andıran tepeleri örten mor çiçekli kekikler, o bilindik baharlı kokularını bir yana bırakıp çiseleyen yağmurun burukluğuyla, çok evvelden içlerinde sakladıkları ekşi üzüm kokusunu, çorak yamaçlardaki teras kalıntılarının üzerine salıyordu. Güz zamanı düşen bu ince yağmurlar kasabanın şimdisini kısa süreliğine uykuda tutarken, geçmişin nasırları çatlıyor ve tanıkları ıslak bir duayı hep bir ağızdan fisildiyorlardı; eski kilise kalıntıları, susuz çeşmeler, bronz kapı tokmakları ve üst üste sıvaların altında nefessiz kalan freskleriyle taş evler, kalın gövdesi sarmaş dolaş incir ağaçları, kökleriyle asfaltı kırarak boy atan kasaba meydanındaki dev çitlembik, yerin metrelerce altındaki mezarlar, her şeyden önce orada olan deniz ve onun içinde kaynayan sıcak sular.

Kasabanın geçmiş sakinleri, şimdi karşı kıyıda, etrafsız bir toprak üzerinde, pencereleri hep bu yana açılmış cumbalı taş evlerde yaşıyorlardı. Yaşları geçkin olan ve halen eli ayağı tutanlar gençliklerinde denizin diğer yarısında vira derken güne, şimdi aynı denizin başka ülke sularında çıkıyorlardı balığa. Ve yazık ki rüzgâr hep arkalarından esiyor, özlemini çektikleri anakaranın kokusunu onlardan esirgiyordu. Rüzgârın üzerlerinden geçerken alıp kasabaya sürüklediklerinde, bağların ve tatlı şarabın, toprak küplerde dinlenen zeytinyağlarının, yastık altlarındaki lavanta keselerinin ve yeni sıvanmış çivitinin denizle karılmış çeşnisi duyuluyordu. Kasabanın şimdiki sakinleri alıştıklarından olsa gerek bu hazin kokuyu duymazlardı, fakat yaz aylarında kıyıları dolduran tatilciler belki de burunlarına çalınan bu tentürden ötürü adanın üzerinden batan güneşi ansızın içlerini kaplayan bir hüzünle seyrederdlerdi.

Uzun zaman önce denizsiz topraklardan gelenler, gidenlerin boşalttığı evlere, onların terk ettiği bahçelere yerleştirilmişlerdi; kurak bir çölden sökülüp getirilmiş, suyunu kökünde taşıyan bir bitki

gibi denizin üstüne dikilmişlerdi. Kavruk kumlardan yoksunken ve alıştıkları kuru rüzgârların aksine burada üzerlerine hiç durmadan deniz esiyorken, köklerindeki suyu harcayıp bitirememiş, özleriyle yetinmişlerdi. Onca zaman geçtikten, bu topraklarda nice nesiller doğduktan sonra bile buraların havasında hep üşümüşlerdi. Cumbalı taş evlerin kapı büyüklüğündeki pencerelerini tuğlalarla örüp küçültmüş, evlerin alt katlarına hayvanlarını yatırmış, fakat yine de içlerindeki ürpertiye dindirememişlerdi. Önceleri rüzgârın neminin bir uğursuzluktan geldiğini düşünmüş, evlerin kilerlerinde buldukları dev boyutlu toprak küpleri içlerinde cinler saklanıyor diye kırmış, yerlere saçılan parıltılı yeşil suyu iblisin kanı sanmışlardı. Ayaklarını denize, ondan çıkanları da dillerine değdirmemiş yine de kemiklerini zangırdatan tuzlu rüzgâra söz geçirememişlerdi.

Su buralarda kolay kolay durulmaz, rüzgârın soluğunu ense-sinde duymaya alışkın deniz kıvrılarak kıyıya akardı. Denizden çıkarak kıyı boyunca sularını damlatan, sokak içlerinden ısıklarla geçip tepeleri arşınlayan ve ihtiyar yel değirmenlerinin etrafında derinden gelen bir uğultuyla tavaf eden gezgin bir ruh, buradaki suların gelgitiydi.

Bu kasabada rüzgâr kuzey demekti, kuzey ise açık deniz. Uzak diyarlardan söküp kopardıklarını derin sularına yutan ve safrasını kasabanın koylarına kusan deniz, rüzgârın kâbuslarla bezeli uykusuydu. Ondandır ki hep hırçındı uyanışları, değip geçtiği yerlerde ter zerrecikleri, havada asılı kalan ığneli bir koku...

Günün kaderi rüzgârın bileğinde asılıydı, ne kadar şingirdiyorsa o kadar yavaşlardı an. Biri hızlandıkça diğeri durma noktasına gelen kuma gömülü bir tahterevalli gibi, aksi iki uç ve ağır gelen daima rüzgâr, ayakları kuma sürtense zaman olurdu.

Mevsim dönümlerinde güçlü fırtınalar tüm yarımadaı vurur, kıyı boyunca çelik halatlarla tutturulmaya çalışılan palmyeler buğ-day başakları misali sallanır, tekneler daracık limanda birbirlerine sokularak batıp çıkarlardı suya. Bu fırtınalar günlerce dinmek bilmez, gece boyu tuzlu su yutmuş tepelerin öğürtüsü gün ışığını beklemeden uykudakileri dürterdi. Fırtına gelmeden çok önce kokusu duyulur, iplerdeki çamaşırlar toplanır, saksıdaki sardunyalar ahşap panjurların kuytusuna saklanır, küçük sandallar babalara çifte halatlarla düğümlenirdi. Bugünlerde zorunda olmadıkça kimse kapı önüne çıkmaz, böyle havalara denk gelen misafirler içten içe

uğursuz kabul edilirdi. İşte O da böyle bir gecede açmıştı gözlerini dünyaya; uğursuz bir misafir misali.

• • •

Dört gün önce başlayan rüzgâr, o gece şiddetini hepten artırmıştı. Açık denizden gelen kuvvetli uğultu dar sokakların arasında savruluyordu. Dışarıda öyle büyük bir gürültü vardı ki limandaki teknelerin direklerinde çalan ziller duyulmaz olmuştu. Evlerin sımsıkı kapanmış kapı ve panjurları Kuzeyle bir istilacı tarafından zorlanıyordu. Yosun kaplı çatı kiremitleri üzerinde, rüzgârın atları yine ve yeniden dörtнала koşuyorlardı. Bütün fırtınalı gecelerde olduğu gibi elektrikler kesilmiş, karanlık, rüzgârın uğultusunu daha da duyulur kılmıştı; keyfi kaçanlar erkenden yataklarına girmişlerdi. Henüz uyku gözlerine çökmezden evvel beklenmedik bir şey oldu ve aniden her şey durdu; kesif bir sessizlik sindi geceye. Pencere ve kapı aralıklarından sokulan bir koku evlere ve yataklarında kaskatı kesilmiş insanların duyularına sızıyordu. Deniz kabuklularının çürük iç kokusu, kadın kuytusundan yükselen kükürde ve paslı demirin iç bulandıran tatlılığına karışıyordu. Onlar bu kokuyu da diğer tüm kokular gibi duymadıklarını sanarak ağır bir uykuya onun tesirinde dalmışlardı.

Bir kadın, rüyasında bacak arasından çıkan tüylü, kara ve çok bacaklı bir hayvanın, çıplak teninde yürüdüğünü ve iğneli bacaklarıyla geçtiği yerleri ezip çürüttüğünü görüyordu.

Hayli genç bir adamın rüyasında alev kızılı topraktan irinler fışkırıyordu; cerahatli akıntı toprağı balçığa dönüştürüyor ve bu balçık genç adamı içine çekip boğuyordu.

Evlere sinen koku solundukça gece uzuyor, karanlık gitgide koyuluyor, rüyalar çürüyordu.

Tüyleri tütsülenmiş kuyruksuz kediler, güz yoncalarını ezen kara pabuçlu ayaklar, giderlerde biriken iç içe kabarcıklar, bir ağaç dibinde kırılmış yumurtalar, üstüne basılmış salyangozlar, sımsıkı yumulan gözler, tıkanan kulaklar, taveli fısıltılar, küf kokulu ağızlar, kahkahalar ve yüzlerle bulutlandı uykuları, çünkü fark etmeksizin duydukları bu koku, günahın kokusuymuştu; kirleri kabantan lanetli bir buhur.

Vakit epeyce ilerlemişti ki, ansızın geceyi delen bir çığlık kasabayı derin uykudan ve puslu rüyalarından çekip çıkardı. Bir

insandan mı yoksa hayvandan mı koptuğu belirsiz feryatlar sesizliğin içinde bin parçaya bölünürken, ağır yorganlarının altında pusmuş insanlardan hiçbiri, dışarıda olanları görmek için perdesini aralamadı. Havada salınan kokuyu hâlâ duymuyorlardı ama geceyi yırtan bu sesin sahibini iyi tanıyorlardı; onların gözünde ne bir hayvan ne de bir insandı, olsa olsa lanetli bir ruh, ecinni bir yaratıktı.

Çılgınlıkların sahibi çok uzakta değil, kasabanın orta yerinde, baykuşların yuva yaptığı metruk bir taş evin yıkık dökük bir odasında, yeryüzünde konuşulmayan bir dilde küfür kusuyordu. Sıvası dökülmüş iki duvarın kesiştiği köşeye sırtını dayamış, çıplak, tüylü bacaklarını açarak çömelmişti. Kasıklarından aşağıya ilerleyen yumruyu söküp atmak için içgüdüsel bir dürtüyle ıkmıyor ve çıkardığı inilti yaralı bir hayvanınkini andırıyordu. Gökyüzünde yankılanan sesler gece gezenleri dahi ürpertecek bir isyan yüklüdü. Sancı ıslak bacaklarının arasından yumuşak bir parçanın kayışıyla sona erdiğinde, içinden sarkan bağından o da yere bıraktı nihayet kendini. Hemen önünde kıpırdanan küçük ve buruşuk yavruya şaşkınlıkla bakıyor neredeyse ondan ürküyordu. Onun nemli derisini, küçük ellerini, incecik parmaklarının ucuna konmuş çiy tanesini andıran tırnaklarını, kımıl kımıl dudakları ve pembe minik dilini hayretle seyrediyordu.

Dışarıda usul bir yağmur başlamıştı. Odanın karanlığı yanıp sönen beyaz şimşek ışıklarıyla aydınlanıyordu. Işık tam tepelerinde çakıyordu ancak peşinden gelen tek bir ses dahi yoktu. Göksel ışıkların parlattığı, cilası yıllar önce kusmuş rabitaların üzerindeki bebeğin çıplak derisi, kırmızı mor halkalarla bezenmiş, ıslak ve yapışkandı. Küçük, buruşuk, sessiz ve kımıltısızdı; hayata tutunacağı düşünülemezdi. Birbirlerine eğri büğrü ve gri bir kordonla bağlıydılar. Neden sonra pencere önündeki tahraya uzandı, aralarındaki bağı tereddütsüz kesip kopardı; elleri bir yaprak gibi titrerken boşa kalan ucu düğümledi ve sonra yüreği gümbürdeyerek bebeğin buz kesmiş etini avuçlarına aldı. Onunla ne yapacağını bilmiyordu, bir an ikisi beraber boşlukta asılı kaldılar sanki; tıpkı onun gibi o da yumdu gözlerini ve belki kulağına çalınan bir fısıltıyla, avucunda tuttuğu bu yabancıyı ateşler içinde yanan koynuna bastırdı. Ilık ve tatlı süt kokusu bir görünmez bağ gibi birleştirdi ikisini. Şimdi kollarının arasında sımsıkı tuttuğu ölü bir cenindi ve ömründe ilk

kez varlığını hissettiği memelerinden emzirdiği hayat sıvısıyla bir meleğe dönüşüyordu.

Şafak sökmeye başladığında yorgunluk bedenini tümüyle hissizleştirmiş, bağırndaki ağır soluk alan bebekle beraber o da sessizce kıvrılmıştı. Yere serili sünger bir yatağın üzerinde, is kokulu delik deşik bir battaniyenin altında gözlerini nihayet uykuya yummuştu. Belki de ömründe ilk kez rüya görüyordu; parıldayan yaldızlı bir kâğıt örtüyordu her şeyi. Ne deniz vardı ne toprak ne de buz kesmiş taş zeminler; yaldız kâğıt üzerinde bir başına yürüyordu. İlk adımda ayaklarına bulaşan simler o yürüdükçe tüm vücudunu kaplamıştı; parıl parıl parlıyordu. Rüyanın çekiciliği onu daha da derine çağırıyor, etini hissizleştiriyordu. Böylece yarılmış kalın taş duvarın oyduğundan sinsice çıkan ve sürünerek koynuna giren yılanı duymadı bile. Battaniyenin altında onu çağırın kokuya yavaşça uzanan boz engerek, boşta kalan memeye dayanarak kana kana içti can sütünü ta ki derisi şişip davul gibi gerilene dek. Ardında ölümcül bir iz bıraktıktan sonra geldiği yere döndü sessizce ve dar yarığın içinde kabuğunu soyunarak gözden yitti.

Öğlene doğru geri gelen rüzgârla birlikte, bulutlar tamamen dağılmış, pür bir mavilik göğü kaplamıştı. İçeriye ısıtan parlak güneş ışığı yerdeki suyu ağır ağır buharlaştırıyordu. Gözlerini açtığında oda neredeyse rüyasındakiyle eş bir aydınlıktaydı; bakışları karşı duvardaki çerçevesi yamulmuş, kırık bir camın ardındaki eski bir fotoğrafa takılıp kaldı. Siyah beyaz renklerinin yıllar içerisinde sararıp solmasına ve kenarlarındaki küf beneklerine rağmen gözleri fotoğraftaki genç kadının yanaklarındaki pembe ışıltıyı hüznle seçebiliyordu yine de. Bir vakitler ahşap cilaları parlayan, taş duvarları olanca heybetiyle koca bir aileyi kucaklayan, odaları sıcak kahkahalarla yankılanan bu yaşlı evde çekilmiş bir fotoğrafı bu ve şimdi tıpkı asıldığı duvar gibi terk edilmişliğin acısını eskiyerek çekiyordu. Peki ya kendisi, o da eskiyor muydu, bir hatırası ya da içinde yaşattığı var mıydı çekip giden? Varlığını bir türlü bu dünyaya sığdıramamıştı ki içine eğilip baksın. Ondan hep tiksintiyle uzaklaştılar ve o hiçbirini durdurup sormadı:

“Neden yüzüme bakmıyorsunuz? Benden niçin korkuyor ve bana neden İfrit Adile deyip duruyorsunuz?”

• • •

Adile, bu kasabada bir balıkçı teknesinde dünyaya gelmişti. Tek bildiği annesinin onu doğurduktan sonra sırta kadem bastığıydı. Ondan geriye bir damla süt tadı dahi yoktu ağzında. Tek yakını günün her saati başında dumanlar tüten babasıydı. Yatıp kalktukları yer yedi metre, bayrak kırmızı boya ları pul pul dökülmüş, kış kısmında beyaz harflerle Gerence yazılı virane bir balıkçı teknesiydi; Adile'nin dünyaya gözünü açtığı deniz üstü bir yuvaydı.

Bu her daim yosun kokan yerde, bir deniz kabuklusu gibi büyü yordu Adile. İhtiyaçlarının neredeyse tamamını denizde gideriyor; denizde yıkanıyor, denize dışkılıyor ve yine aynı denizde karnını doyuruyordu. Gece ayazı, gündüz keskin gün ışığı, denizin tuzu ve iyot kokulu Gerence rüzgârı Adile'nin yumuşakçasını çevreleyen kabukları gitgide sertleştiriyordu. Öyle ki daha onlu yaşlarına geldiğinde kasabada bir teknede yaşayan baba kız değil, iki deniz hayvanı konuşuluyordu herkesçe. Adile büyüyor, babası kocuyordu ve her geçen gün biraz daha birbirlerine benziyorlardı. Terk edilmiş bir kabuğun içine yuvalamış iki yengeç gibi ahtapotları kollayarak ve o içine sığıdıkları kabuktan fazla büyümemeye çabalarak yaşıyorlardı. Ne var ki Adile büyüyor, kabuk daralıyordu; günden güne gelişen uzuvları kabuktan dışarıya sarkıyor, suya karışan teri gece kuytularda devriye gezen ahtapotların iştahını kabartıyordu.

Dışarı çıksa bir dert, içeri sokulsa başka bir dert; büyümek göze batmaktı sadece.

Geceleri kalın naylon muşambanın altındaki keskin sirke kokusu, Adile'nin genzini dağlardı, babasının gri gözbebeklerini kırmızıya çekimleyen yegâne güçtü oysa bu koku. Kim bilir ne zamandan beri etine yapışan vantuzları duymasın diye ekşi üzümü çaresiz yutuyordu ciğerlerine, diline bulaşan kekremsi bir balçık, babasının girdabına katıyordu onu da; sonrasında eriyordu söz, yutkundukça parçalanıyordu kelimeler.

Denizde gece her şeyi örtendir, belki sinsi bir suç ortağı ya da sağlam bir sırdaş; ne olup bittiğini kimse bilmez kör saatlerde. Suların canavarları gece çıkar gezintiye, avların büyüğü gece düşer tuzağa. Gece ağırdır; masuma uyku, sarhoşa cesaret verir, diptekileri çağırır; biçimleri, şeyleri, yaşı ve kuruyu, erkeni ve ışığı tersyüz eder. Bilmeyenler bilmezler, sabahın kokusu gecenin ardının buhurudur, kimseler uyanmadan uçar gider.

Her şey en başından beri böyleydi; Adile'nin gecebasanları neredeyse yaşıyla birdi. Gerence dar ve çatısız, altı su, üstü göktü; içine sıkışanları fısıldayabileceği topraktan yoksundu. Geceye olan kahırını çaresiz suya anlatırdı Adile; çokluğu yokluk deniz, onun balçık sözlerini alır gibi yapar sonra hiç beklenmedik bir anda gerisingeri çarpardı kasabanın kayalıklarına. Bazen yıllar öncesinden gelen parparça bir günah, uluorta yankılanınca kıyıda, Adile etrafını saran binlerce kedi gözünü, çıplaklığında hissederdi. Kıpırdayacak olsa hepsi birden üzerine atılacaktı belki; yumuşak derilerinin içindeki organları düğüm düğüm dokunacaktı derisine, onun yüzünden...

Hep onun yüzünden cıvıyacaktı ilikleri. Adile'nin arasından akacaktı yapış yapış...

Sonra gözler kalacaktı geriye, Gerence çağla gözlere boğulacaktı nihayetinde; sarı, yeşil lekeler hepsi bir başka yanda.

Yaş aldıkça denize sır vermemeyi öğrendi böylece, her şeyi az az biriktirdi içinde. Kendi kanı, kendi canıydı ne de olsa, dışı ondan, tırnağı ondandı; hem hepsini saklasa, yer kalır mıydı sonrakilere? Kendi kendine avundukça bir erkekten doğduğuna inandı Adile. Ağzındaki cansızlık, dudaklarını saran hoyrat kuruluk, dilini kasan tuzlu kütle, sütle çözülmediğinden, bir memeye yumulmadığından belki, suların döl yatağında babasından doğmuş belledi kendini.

Aynı kandan iki çıplak beden, birbirine sürtünürken, etlerini zımparalayan tuz, onları durmaksızın eksilten, fırsatçı bir leş yiyiciydi adeta. Babasının ekşi maya kokan nefesinin buharı, Gerence'yle muşamba arasındaki boşlukta, usulca süzülecek bir pencere yoksunluğundan belki, Adile'nin gözlerinin camına doluyordu; her şey bittiği an yüzünü ağ tomarı çarşafa döndüğünde ağır ağır akacaktı; ağa takılmış boncuk boncuk yaş dolacaktı geceye, Gerence'ye.

Adile, babası ve gece arasında gizli bir anlaşma vardı, sabahlarda hiç sözü edilmeyen, güne bulaşmayan. Her uyanış, bir unutuştı; sabahın ışıkları evlerden, otel odalarından çok önce yansırdu Gerence'ye. Çuval bezi geçirilmiş bir el arabaları vardı kaldırım kenarında. Baba, kız el arabasını sürüye sürüye dolaşırlardı sokaklarda. Öncelikle manzaranın güzel olduğu kıyılara, tepelere uğrarlardı. Gecedan kalan bira şişelerini, kutuları, pet şişeleri ve kâğıtları toplar ardından sırasıyla günlük duraklarına bir bir uğrar, kâğıtları, camları, petleri ve metalleri birbirine karıştırmadan arabalarına yüklerlerdi. Daha öğle olmadan araba tıka basa dolmuş olur, Adile ve babasının

önünde dev bir dağ gibi yükselir, onları görünmez kılar. Yine de gelip geçtikleri sokaklarda huzursuz bakışlar, ekşitilen suratlar üstlerinden eksik olmazdı. Kasabalı önde giden çöpleri değil arkadan gelen bu iki kabukluyu horlamaktan gizli bir haz duyar gibiydi. Çünkü onlar kasabanın çöpünü yüklenen iki günah keçisiydi; araba ne kadar ağırlaşır ne kadar zor itilirse, kasabalının vicdanı o denli hafiflerdi, kem gözlerini gönül rahatlığıyla batırabilirlerdi böylece.

Öğleden sonra çöpleri eski değirmenlerin toplandığı yol kenarındaki tepelerden birine döküp istiflerlerdi. Ayda iki defa gelen kamyon bu adresi bilir, alacağını alır karşılığını da öderdi; babanın şarabı, günün ekmeği bu parayla alınırdı. Yaz geldiğindeyse o şaraba fıstık, ekmeğe ise tahin helva eklenecek kadar bollanırdı elleri; yaz demek kalabalık demektir, kalabalıksa daha çok günah... daha çok para...

Denizden gelen rüzgârın değer kazandığı kavurucu yaz günlerinde şehirden kaçan insanlarla dolardı kasaba. Bu zamanlarda yerli halk, her şeyden para kazanmayı bilirdi; kireç tortulu ılık bir bardak çay mor begonvillerin, sahilde içilen gazı kaçmış bira limandaki ışıkların, çıplak pansiyon odaları çivit boyaların hatırına değerinin çok üstünde adeta kapışılırdı. Adile'yle babası da bu çarkın bir ucundan tutunmuşlardı. Zamanına göre sahipsiz ağaçlardan topladıkları incirleri ya da zeytinleri meydana bir köşede birkaç saatte şaraba dönüştürüyorlardı. Geceleri kıyılarıdaki kaya oyuklarında el fenerinin ışığıyla punduna getirdikleri ahtapotları limandaki pahalı lokantalara karaborsadan pazarlıyorlardı.

Adile babasının en sevdiği mevsimin yaz olduğunu biliyordu. Ağaçların dallarında meyvelerden nektar damlar, kumsallar şişe, caddeler kâğıt dolar, ahtapotlar yat motorlarından ürküp daha da kıyıya siner, gürültüde sesler birbirine karışır, sarhoşluk daha fazla dumana boğulurdu; ten kararır, güneş her şeyi kurutur, nem uçar, kaskatı bir düğüm Adile'nin kursağına yaz boyunca saplanır kalırdı. Yazı sevmezdi Adile, sevmezdi.

• • •

Pencerelerden gün ışığı girmeyeli günler oldu. Bulutlar kasabayla gök arasına dolup yayılıyor oysa tek bir yağmur damlası dahi düşmüyordu. Gece ve gündüz farksızdı, sinsi bir karaltı gri bir duman gibi aralıklardan geçerek evlerin içine sızıyordu. Sokak lambaları

hiç sönmüyor, sabahın erken ya da gecenin geç saatlerine has kış hışırtısı tüm gün duyuluyordu. Havada sırlıklam bir soğuk kol geziyordu. Evin pencereleri deniz kenarına vurmuş kırık camlar gibi buğulanmıştı.

Öyle ki tuzla dövülüp kenarları körelmiş puslu bir şişenin içinde, deniz üstünde yüzer gibiydi Adile. Günlerdir boğazından tek lokma geçmemişti; nefesinin buharı, balık ölüsü gibi kokuyordu. Duvarlardan ve pencerelerden sızan nem, altlarındaki şilteyi ıslatınca büyük salondaki bordo kadife perdeleri söküp odanın orta yerine yayarak geçici bir yatak yapmıştı kendilerine. Bebeklerin uykuya bu denli düşkün olduklarını bilmiyordu ve durmadan altlarını kirlettiklerini. Evin bütün odalarını dolaşıp etrafta ne kadar kumaş parçası varsa toplamış bunlardan yırttığı bezleri yanı başına tepelemişti. Önce bezi koyuyor üstüne de poşet bağlıyordu; bu şekilde en azından çiş sızmadan birkaç saat idare edebiliyordu.

Ne var ki birkaç gündür daha az bez değiştirmişti. Memesinin biri doğumdan sonraki gün aniden körelmiş, içindeki süt esrarengiz biçimde tükenmişti. Açlık tüm gücünü kemirmiş, bir uyku sağanağı onu yatağa çivilemişti. Fakat koynunda kesik kesik nefes alıp veren bebek epeydir uykusuzdu. Sırlıklam terliyor ve göğsünden içeri çalan bir ıslık duyuluyordu. Adile baygın gibiydi, hissettiği ateş ve duyduğu ıslık, adresi belirsiz bir kaygı hissetmesine yol açıyor fakat ayılıp da olanları sorgulayamıyordu.

Saatler sonra ıslak bir ateşin memesinin ucuna değmesiyle sıçrayarak kendine geldi. Son bir çareyle memeyi bulan bebek, yana yana bir damla olsun süt emmeye çabalıyordu. Başı ve yüzü boncuk boncuk ter damlalarıyla bezenmişti, ateşini dindirecek bir damlaya kavuşamayınca doğumundan bu yana ilk kez ağlamaya başlamıştı. Adile ne yapacağını bilmiyordu. Kalan tek memesinden de süt çekilmişti işte. Onun acı çeken yüzüne, yaş dolan minik gözlerine bakamıyordu, dişleri dikenli bir tel gibi dudaklarına geçmişti; çaresizlik ve korku içinde titriyor artık ne açlık ne de uyusukluk hissediyordu. Sonunda daha fazla kabuğunun içinde kalamayacağını anladı, çıkmalı ve bebeğinin süt hakkını aramalıydı.

Bebeği kara bir battaniyeye sarıp kucakladı ve nereye gideceğini bilmeden sokağa fırladı. Aklına gelen ilk adresin kapısını saate aldırmaksızın yumrukladı. Burası eski ebelerden Yamuk Hatice'nin eviydi. Geçmişte bir gün polislerin zoruyla Gerence'ye gelmiş, Adile'nin

bacaklarından akan oluk oluk kanı durdurmak için hayli çaba sarf etmişti. Küçük Adile her yeri yara bere içinde ve kendinden geçmiş bir haldeyken bir an için gözlerini açtığında, yüzü gözü yamuk bir kadını öğürtüler içerisinde karşısında görmüş ve ona dudaklarının arasından zorla çıkardığı tek bir şey söyleyebilmişti:

“Öldür beni!”

Oysa şimdi yıllar sonra kapısına dayandığı bu kadından oğlu için yaşam dilenecekti.

Gecenin kör saati yumruklanan kapıyı tedirgin bir çabuklukla açtı Hatice. Adile’yi kucağında battaniye tomarıyla karşısında görür görmez beti benzi attı, kapının aralığını iyice kıstı. Şaşkınlığını savuşturup ağzını açmaya kalmadan atıldı Adile:

“Daha önce yaptıysan şimdi de yaparsın, oğlum ölmek üzere, memelerimin sütü kurudu, ne olur bir el ver, bilirsin nasıl yapı-lacağımı.”

Yamuk Hatice, Adile’nin kucağındaki battaniyenin içinde küçük bir bebekle karşılaşınca şeytan görmüşe döndü, güçlülükle söze geldi:

“Ben ne anlarım bebekten be kadın, doğurtuyoruz diye hekim mi sandın bizi. Gecenin köründe kapımı yumruklaman niye? Var git öteye,” dedi ve bir şey anımsamış gibi ekledi:

“Kendi lanetin yetmezmiş gibi sokaklarda piçini dolaştırıp uğur-suzluk yayma mahallemize, Allah işini bilir, memelerini köreltmesi boşa değildir bilesin.”

Bu sözleri kusarken yüzü bir ağı andırıyordu, hileli bir balık ağını. Bir adım öne çıktı, Adile’yi eşikten aşağı iteleyip döndü ve kapıyı sertçe çarptı yüzüne.

Adile acıyla yutkundu, sesi yitmiş gibiydi, başını eğip kucağın-daki bebeğe baktı ve gecenin çat ayazında, ayağındaki naylon ter-liklerle sokaklarda telaşla koşmaya başladı. Çiyle örtülmüş asfaltta ardında bıraktığı ayak izleri, çaresizliğinin resmini oluşturuyordu. Nefes nefese kapısına dayandığı ikinci evin sahibi bir doktor ya da ebe değildi, dokuz çocuğu ve bir o kadar torunu tek başına bakıp büyütmüş yaşlı bir kadındı; bebeklerin derdinden anları muhak-kak. Ancak içerde olduğu halde kapıyı açmadı kadın. Sonrasında gelişigüzel çaldığı kapılar da açılmadı Adile’ye. Demir kapıların buzlu camlarının arkasında gölgeler, aralanan perdelerden sızan karartılar gördü ama kilidinde dönen bir anahtar, karşılık veren bir ses olmadı; hep karanlık, hep gölgeler...